

ekoPolis
nadácia

Greenways na Slovensku

Prešov, 6. marec 2009

Greenways sú viacúčelové trasy pre nemotorizovaných užívateľov, vedúce zvyčajne pozdĺž lineárneho zeleného koridora, historických obchodných ciest, riek a železníc. Sú spravované miestnymi ľuďmi v záujme trvalo udržateľného rozvoja a zdravého životného štýlu. Greenways vytvárajú rámec pre komunitné iniciatívy a projekty, dotýkajúce sa ochrany prírody a kultúrneho dedičstva, trvalo udržateľného turizmu a mobility. Greenways sa snažia napĺňať potreby miestnych obyvateľov aj návštevníkov a byť prínosom pre miestnu ekonomiku.

Greenways sú trasy, ktoré chcú miestni ľudia, nie plánovači a úradníci.

Greenways sú trasy, ktoré chce miestna verejnosť, nie cyklokluby.

Greenways sú trasy s poslaním.

Greenways – diaľkové, miestne a mestské.

Greenways – rôzny stupeň napĺňania definície.

ekoPolis
nadácia

Greenways na Slovensku

Prešov, 6. marec 2009

Greenways – situácia na Slovensku:

- všeobecné podceňovanie nemotorovej dopravy;
- zanedbávanie nemotorovej dopravy pri strategickom aj stavebnom plánovaní, pri územnom plánovaní, v urbanizme a pod.
- cyklotrasy SCK a ďalších organizácií nemôžu suplovať úlohu štátu;
- cyklotrasy nie sú automaticky greenways (aj keď skoro všetky greenways sú cyklotrasami a mnohé cyklotrasy spĺňajú základné kritériá greenways).

Greenways – napriek 5-ročnej práci stále málo známy koncept.

Greenways – objavujú sa stále častejšie či už v praxi alebo v plánoch.

Niektoré príklady greenways na Slovensku:

Martin - Jahodnícke háje a Jedľoviny

- dve sústavy trás pre chôdzu, beh, bicyklovanie, bežky a cvičenie;
- rôzne skupiny užívateľov – športovci na tréning, obyvatelia blízkych sídlisk na rekreačný pohyb, školy na vychádzky a vzdelávanie v prírode;
- pôvodná myšlienka viacerých skupín – športové kluby, miestna samospráva, bicyklová skupina, ochranári;
- realizátori myšlienky – bicyklová skupina a ochranári;
- podpora z mnohých strán – nadácia, samospráva, miestne firmy, kluby.

Niektoré príklady greenways na Slovensku:

Rodinná cestička Banská Bystrica – Zvolen

- cyklo- a korčuliarska trasa medzi dvoma mestami (korčule iba čiastočne);
- využitie pre rekreáciu, nemotorovú dopravu a cestovný ruch;
- pôvodná myšlienka aktívnych občanov v Banskej Bystrici s postupným zapojením samospráv podzľž trasy a cykloklubu;
- dôležitý aspekt – prepojenie greenway predmestia do stredu mesta, riešenie bolo podnetom pre vznik hnutia pre nemotorovú dopravu v Banskej Bystrici;
- dnes už projekt regionálnej samosprávy na podstatné vylepšenie greenway.

ekoPolis
nadácia

Greenways na Slovensku

Prešov, 6. marec 2009

Niektoré príklady greenways na Slovensku:

Dunajská hrádza v Petržalke (bez podpory Ekopolisu):

- trasa po hrádzi a popri nej pre cyklistov, korčuliarov a bežcov;
- využitie najmä obyvateľmi pre aktívny rekreačný pohyb a cykloturistami (Dunajská cesta);
- pôvodne tradičná neregulovaná rekreačná trasa, postupne údržba a rozvoj miestnou samosprávou na základe požiadaviek obyvateľov;
- podnikateľské aktivity pozdĺž trasy;
- dnes chrbtová kosť ďalších existujúcich a plánovaných trás (greenways v Petržalke, Moravská cyklistická cesta, cyklotrasy v Bratislave...);

ekoPolis
nadácia

Greenways na Slovensku

Prešov, 6. marec 2009

Greenways na Slovensku - zhrnutie

- zatiaľ málo rozšírený a podcenený koncept; nezáujem autorít, nepriaznivé legislatívne a kompetenčné prostredie;
- tam, kde existujú, sa ukazuje ich vysoká životaschopnosť (pretože sú vytvárané zdola nahor);
- prevažne cyklistická doprava;
- veľmi dobrý nástroj pre obyvateľov, ako presadiť svoje záujmy v oblasti nemotorovej dopravy;
- veľmi dobrý nástroj pre miestne autority, ako vziať obyvateľov do verejných vecí;
- mnohoraký úžitok:
 - spoločenský rozvoj – spolupráca, uspokojenie, pocit hrdosti, pokoj ...;
 - ekonomický rozvoj – turizmus, malé podnikanie;
 - riešenie problémov s dopravou – alternatíva k autám a ucpatým uliciam;
 - zlepšovanie zdravotného stavu obyvateľstva – kardio, odolnosť, kondícia...
 - a ďalšie.

ekoPolis
nadácia

Greenways na Slovensku

Prešov, 6. marec 2009

Greenways – celoslovenský program Nadácie Ekopolis

Cieľ programu:

Plánovanie a budovanie trás pre aktívny spôsob života a nemotorovú dopravu v spolupráci viacerých miestnych partnerov.

Aktivity:

- nefinančná podpora miestnych iniciatív – konzultácie a pod.;
- finančná podpora – granty;
- obhajovanie záujmov nemotorovej dopravy
- príbuzné programy – Vitajte, cyklisti!, Jantárová cesta, Triximobil, Živé chodníky

Strategickí donori:

TOYOTA

T-Mobile

ekoPolis
nadácia

Greenways na Slovensku

Prešov, 6. marec 2009

Vízia Nadácie Ekopolis v programe Greenways:

Stav, keď podpora z Ekopolisu nebude potrebná, pretože greenways budú uznávané a podporované miestnymi a celoštátnymi autoritami ako participatívny spôsob zapojenia obyvateľov do miestneho rozvoja.

ekoPolis
nadácia

Greenways na Slovensku

Prešov, 6. marec 2009

Ďakujem.

Ján Roháč
0905 240137
rohac@ekopolis.sk